

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ
Кафедра економіки, обліку і оподаткування

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
галузі знань **07 «Управління та адміністрування»**
спеціальності **071 «Облік і оподаткування»**
всіх форм навчання

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри економіки,
обліку і оподаткування
Протокол №10
від 22 червня 2023 року

Чернігів 2023

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ: методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» всіх форм навчання / Укл.: Т.В. Клименко. Чернігів : Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2023. 40 с.

Укладач:

Клименко Тетяна Вікторівна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування
НУ «Чернігівська політехніка»

*Відповідальний
за випуск:*

Дерій Жанна Володимирівна,
доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри
економіки, обліку і оподаткування
НУ «Чернігівська політехніка»

Рецензент:

Гливенко Валентина Василівна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування
НУ «Чернігівська політехніка»

ВСТУП

В умовах активізації зовнішньоекономічних зв'язків висококваліфікований фахівець має володіти знаннями щодо особливостей обліку та оподаткування основних господарських операцій, формування фінансової звітності з урахуванням відмінностей облікових систем різних країн. Особливе місце посідає прагнення України стати повноцінним членом Європейського Союзу, що вимагає від сучасного бухгалтера професійних компетенцій на рівні міжнародних вимог, зокрема, знання та вміння застосовувати положення Міжнародних стандартів фінансової звітності та Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, які визначають загальні правила та процедури бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності задля забезпечення користувачів необхідною достовірною інформацією для прийняття ними управлінських рішень, а також знання зарубіжного досвіду оподаткування.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Облік і оподаткування в зарубіжних країнах» полягає у формуванні в майбутніх фахівцях фундаментальних знань щодо теоретичних основ обліку активів, капіталу, зобов'язань і фінансових результатів на основі загальноприйнятих принципів, які притаманні обліковим системам зарубіжних країн, методик складання фінансової звітності, особливостей оподаткування в різних країнах

У підсумку, здобувач вищої освіти має знати: особливості міжнародного регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності; моделі обліку в зарубіжних країнах; загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку; мету, склад та якісні характеристики фінансової звітності, у тому числі вимоги міжнародних стандартів фінансової звітності; особливості відображення в обліку матеріальних і фінансових активів, капіталу та зобов'язань, операцій з ними в різних країнах; зарубіжний досвід функціонування систем оподаткування; загальні аспекти організації податкового адміністрування та уникнення подвійного оподаткування. Крім того, здобувач вищої освіти має вміти: правильно застосовувати загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в зарубіжних країнах з урахуванням положень відповідних міжнародних стандартів; використовувати отримані знання і навички для відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку в компаніях зарубіжних країн; проводити порівняльний аналіз оподаткування для різних об'єктів і суб'єктів у зарубіжних країнах; застосовувати основні елементи системи оподаткування з урахуванням особливостей зарубіжних податкових систем

Тема 1.
МІЖНАРОДНЕ РЕГУЛЮВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ
ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Питання для обговорення:

1. Роль обліку на сучасному етапі розвитку світової економіки.
2. Міжнародні організації з регулювання обліку і звітності.
3. Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку.
4. Моделі обліку в зарубіжних країнах.
5. Зарубіжний досвід побудови плану рахунків бухгалтерського обліку.
6. Техніка облікового процесу за кордоном

Питання для самостійного опрацювання та самоперевірки знань:

1. У чому полягають сутність та завдання бухгалтерського обліку?
2. Охарактеризуйте основні функції бухгалтерського обліку, які виділяються в світовій обліковій науці.
3. Які джерела регулювання бухгалтерського обліку виділяють у зарубіжній практиці?
4. Визначте інформаційні інтереси внутрішніх та зовнішніх користувачів облікової інформації.
5. Які фактори визначають національні особливості бухгалтерських систем? Охарактеризуйте основні з них.
6. Назвіть функції ради з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.
7. Наведіть основні міжнародні концептуальні облікові принципи.
8. Які основні особливості моделей бухгалтерського обліку в зарубіжних країнах?
9. На основі яких принципів побудовані плани рахунків бухгалтерського обліку в зарубіжних компаніях?
10. Які класифікаційні ознаки та види рахунків виділяють в зарубіжній практиці?
11. Назвіть основні етапи технологічного процесу фінансового обліку.
12. У чому полягають особливості оформлення первинних документів?

Тематика рефератів:

1. Історичні аспекти розвитку бухгалтерського обліку в зарубіжних країнах.
2. Міжнародна федерація бухгалтерів: історія становлення та функції.
3. Характеристика основних положень Міжнародного кодексу етики професійних бухгалтерів.

Теоретичні завдання:

Завдання 1. *Знайти відповідність між принципами бухгалтерського обліку у зарубіжних країнах та їх характеристиками.*

Таблиця 1.1 – Принципи бухгалтерського обліку у зарубіжних країнах

Принципи	Характеристики
1. Принцип собівартості (Cost)	А. Компанія є юридично самостійною відносно свого власника. Розрахункові рахунки власника та фірми – розмежовані і відповідальність за зобов'язаннями один одного не пересікається.
2. Грошовий вимір (Money measurement)	Б. Бухгалтерський облік оперує виключно даними, що мають грошове вимірювання, дані, що не мають грошового виразу, не можуть бути представлені у фінансовій звітності компанії.
3. Принцип реалізації (Realization)	В. Оцінка активів, що використовується компанією, ґрунтується на припущенні, що компанія є функціонуючим, а не перебуває на межі припинення діяльності.
4. Автономність компанії, її цілісність (Entity)	Г. Активи обліковуються за ціною, сплаченою за їх придбання, включаючи витрати, пов'язані з доставкою, налагодженням і введенням в експлуатацію – тобто за фактичною собівартістю.
5. Принцип нарахування (Accruals)	Д. Реалізація, а відповідно і дохід, визнається на момент передачі компанією покупцеві суттєвих ризиків і винагород, пов'язаних з власністю на продукцію. Дохід визнається лише за умови, що він є заробленим, тобто компанія виконала той обсяг робіт, здійснення якого дає їй право на отримання доходу відповідно до умов контракту
6. Функціонуюча компанія (принцип безперервності) (Going concern)	Е. Результати операцій визнаються, коли вони відбуваються, а не тоді, коли отримуються або сплачуються грошові кошти і відображаються в облікових регістрах та фінансовій звітності тих періодів, до яких вони належать.
7. Принцип постійності (послідовності) (Consistency)	Є. Фірма здійснює витрати для того, щоб мати прибутки. Вигоди, отримані від інформації, повинні перевищувати витрати на її надання.
8. Принцип обачності (Prudence)	Ж. Оскільки користувачі бажають через певні періоди часу порівнювати фінансовий стан, результати діяльності та зміни у фінансовому стані компанії, необхідно, щоб фінансова звітність відображала відповідну інформацію за попередні періоди.
9. Принцип погодженості вигод і витрат (відповідності) (Matching)	З. Обравши якийсь із методів обліку, компанія повинна використовувати саме його для відображення аналогічних операцій, доки не виникнуть вагомні причини для його зміни.
10. Принцип подвійності (The dual aspect concept)	І. Відображає підхід бухгалтера, його обережність і відповідальність перед тими, кому він надає інформацію.
11. Принцип суттєвості інформації (Materiality)	К. Базується на припущенні, що сума ресурсів компанії не може бути більшою або меншою його зобов'язань та капіталу.
12. Принцип періодичності (Periodicity)	Л. Суттєвою є корисна інформація, яка може вплинути на прийняття рішень користувачів. Суттєвість залежить від обсягу статті та помилки, допущеної за певних обставин у зв'язку з пропуском чи неправильним відображенням

Практичні завдання:

Завдання 1.1. Відкрити активні та пасивні рахунки за кожною статтею балансу, записати на рахунки початкові залишки і відобразити на рахунках такі господарські операції домогосподарства.

Таблиця 1.2 – Журнал реєстрації господарських операцій

<i>Господарська операція</i>	<i>Дебет</i>	<i>Кредит</i>
1. Повернуто співробітнику борг у сумі \$100		
2. Продано старий автомобіль за готівку за \$1.200		
3. Місцеві органи самоврядування для розширення вулиці викуповують у домогосподарства частину землі за \$5.000, які сплатять у наступному місяці		
4. Страхова компанія сплатила суму страхового відшкодування за аварію автомобіля та перерахувала на рахунок у банку \$500		
5. Придбати телевізор за готівку за \$1.000		
6. На рахунок у банку надійшли кошти від продажу частини земельної ділянки місцевим органам самоврядування		
7. Продано колекцію марок згідно з власною оцінкою за 2000\$ готівкою		
8. Придбано в магазині антикваріату два срібні свічники за \$2.000 готівкою		
9. З рахунку перераховано \$6000 в погашення річної суми заборгованості за кредит на будівництво та ремонт будинку		
10. Оплачені всі рахунки на суму \$1.900 шляхом перерахування коштів з рахунку у банку		
11. Придбано цінні папери на суму \$4.000. Через великі витрати у домогосподарства не вистачає власних коштів, тому воно звернулося до банку з проханням відкрити нову кредитну лінію		
12. Замовлено в супермаркеті ікру (100 банок) за ціною \$12 за кожну, яку доставили додому разом із рахунком постачальника. Витрати на перевезення взяв на себе супермаркет		

Активні рахунки (будинок із земельною ділянкою, транспортні засоби, предмети домашнього майна, антикваріат, запаси продуктів харчування, колекція поштових марок, цінні папери, вимоги, кошти в банку на будівництво, рахунок в банку, готівка);

Пасивні рахунки (чисте майно, кредит на будівництво, кредит на цінні папери, неоплачені рахунки, інші зобов'язання).

Будинок із земельною ділянкою

Дт	Кт
С-до поч. =	
ОбДт =	ОбКт =
С-до кін. =	

Транспортні засоби

Дт	Кт
С-до поч. =	
ОбДт =	ОбКт =
С-до кін. =	

Предмети домашнього майна

Дт	Кт
С-до поч. =	
ОбДт =	ОбКт =
С-до кін. =	

Антикваріат

Дт	Кт
С-до поч. =	
ОбДт =	ОбКт =
С-до кін. =	

Запаси продуктів харчування

Дт	Кт
С-до поч. =	
ОбДт =	ОбКт =
С-до кін. =	

Колекція поштових марок

Дт	Кт
С-до поч. =	
ОбДт =	ОбКт =
С-до кін. =	

Цінні папери

Дт	Кт
С-до поч. =	
ОбДт =	ОбКт =
С-до кін. =	

Вимоги

Дт	Кт
С-до поч. =	
ОбДт =	ОбКт =
С-до кін. =	

Кошти в банку на будівництво

Дт	Кт
С-до поч. =	
ОбДт =	ОбКт =
С-до кін. =	

Рахунок в банку

Дт	Кт
С-до поч. =	
ОбДт =	ОбКт =
С-до кін. =	

Готівка

Дт	Кт
С-до поч. =	
ОбДт =	ОбКт =
С-до кін. =	

Чисте майно

Дт	Кт
	С-до поч. =
ОбДт =	ОбКт =
	С-до кін. =

Кредит на будівництво

Дт	Кт
	С-до поч. =
ОбДт =	ОбКт =
	С-до кін. =

Кредит на цінні папери

Дт	Кт
	С-до поч. =
ОбДт =	ОбКт =
	С-до кін. =

Неоплачені рахунки

Дт	Кт
	С-до поч. =
	ОбКт =
	С-до кін. =

Інші зобов'язання

Дт	Кт
	С-до поч. =
ОбДт =	ОбКт =
	С-до кін. =

Завдання 1.2. Скласти баланс домашнього майна після здійснення всіх операцій за поточний період, враховуючи дані завдання 1.1.

Таблиця 1.3 – Баланс (\$)

Стаття	На кінець першого року	На кінець другого року	Стаття	На кінець першого року	На кінець другого року
Будинок із земельною ділянкою	250.000		Чисте майно	299.500	
Транспортні засоби	12.000		Кредит в банку на будинок	84.000	
Предмети домашнього майна	51.000		Кредит на цінні папери	8.000	
Антикваріат	18.000		Неоплачені рахунки	1.900	
Запаси продуктів харчування	14.000		Інші зобов'язання	100	
Колекція поштових марок	2.000				
Цінні папери	20.000				
Вимоги	500				
Кошти в банку на будівництво	15.000				
Рахунок в банку	7.000				
Готівка	4.000				
Баланс			Баланс		

Тема 2. ОСНОВИ ПОБУДОВИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Питання для обговорення:

1. Основна мета та склад фінансової звітності.
2. Основні якісні характеристики фінансової звітності.
3. Склад та порядок подання фінансової звітності.
4. Звіт про фінансовий стан / Баланс (Statement of financial position / Balance).
5. Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (Statement of profit or loss and other comprehensive income).
6. Звіт про зміни у власному капіталі за період (Statement of changes in equity).
7. Звіт про рух грошових коштів за період (Statement of cash flows).
8. Примітки, що містять виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення.

Питання для самостійного опрацювання та самоперевірки знань:

1. Які питання розкриті в Концептуальній основі фінансової звітності?
2. Дайте визначення фінансовій звітності загального призначення та мети її складання.
3. Які якісні характеристики фінансової звітності?
4. Назвіть склад фінансової звітності в зарубіжних країнах.
5. Яким є звітний період для складання та подання фінансової звітності?
6. У чому призначення Звіту про фінансовий стан (балансу)?
7. Який зв'язок між елементами Звіту про фінансовий стан?
8. Назвіть основні елементи, які мають бути наведені у Звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.
9. У яких альтернативних формах може бути представлений Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід?
10. З якою метою складається Звіт про зміни у власному капіталі?
11. У якому нормативному документі регулюється порядок подання інформації про минулі зміни грошових коштів та їх еквівалентів?
12. Конкретизуйте перелік інформації, яку необхідно навести у примітках, що містять виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення.

Тематика рефератів:

1. Важливість інформації управлінського обліку для прийняття рішень.
2. Нефінансова звітність: порівняльна характеристика зарубіжного та вітчизняного досвіду.
3. Інтегрована звітність: проблеми та перспективи формування

Практичні завдання:

Завдання 1. Скласти баланс за моделлю: Активи = Зобов'язання + Власний капітал. Статті балансу необхідно класифікувати як поточні та непоточні і навести в послідовності зменшення їхньої ліквідності (терміну погашення).

Таблиця 2.1 – Склад господарських засобів та джерел їх утворення

<i>Стаття</i>	<i>Сума, тис. дол.</i>
Активи, пов'язані з виплатами працівникам	1.590
Акціонерний капітал за номіналом	15.211
Відстрочені податкові активи	1.213
Відстрочені податкові зобов'язання	260
Грошові кошти та їх еквіваленти	6.889
Забезпечення	2.575
Запаси	12.600
Зобов'язання щодо виплати працівникам	2.470
Зобов'язання з фінансової оренди	6.500
Інвестиції в асоційовані підприємства	2.545
Інші ліквідні активи	670
Інші рахунки, що підлягають сплаті	1.350
Накопичена амортизація основних засобів	23.772
Нематеріальні активи	1.247
Непоточні зобов'язання	24.700
Нерозподілений прибуток	5.680
Основні засоби (первісна вартість)	66.563
Податок, що підлягає сплаті	169
Резерв для викуплених акцій	2.830
Торговельна та інша дебіторська заборгованість	12.900
Торговельні та інші рахунки, що підлягають сплаті	10.155
Фінансові активи	3
Фінансові зобов'язання	10.548

Таблиця 2.2 – Баланс (тис. дол.)

<i>Активи</i>	<i>Сума</i>	<i>Зобов'язання, частка меншості та капітал</i>	<i>Сума</i>
Поточні активи		Поточні зобов'язання	
Ліквідні активи		Торговельні та інші рахунки, що підлягають сплаті	
Грошові кошти та їх еквіваленти		Фінансові зобов'язання	
Інші ліквідні активи		Зобов'язання щодо виплат працівникам	
Торговельна та інша дебіторська заборгованість		Відстрочені податкові зобов'язання	
Запаси		Податок, що підлягає сплаті	
Разом поточні активи		Інші рахунки, що підлягають сплаті	
Непоточні активи		Забезпечення	
Основні засоби		Непоточні зобов'язання	
Первісна вартість		Разом зобов'язання	
Накопичена амортизація		Власний капітал	
Інвестиції в асоційовані підприємства		Акціонерний капітал за номіналом	
Відстрочені податкові активи		Премія по акціях та резерви	
Фінансові активи		Премія по акціях	
Активи, пов'язані з виплатами працівникам		Резерв для викуплених акцій	
Гудвіл		Резерв проведення валюти	
Нематеріальні активи		Нерозподілений прибуток	
Разом непоточні активи		Мінус	
Разом активи		Викуплені акції	
		Разом власний капітал	
		Разом зобов'язання, частка меншості та власний капітал	

Завдання 2. Скласти баланс за моделлю:

$$\text{Активи} — \text{Зобов'язання} = \text{Власний капітал.}$$

Таблиця 2.3 – Склад господарських засобів та джерел їх утворення

<i>Стаття</i>	<i>Сума, тис. дол.</i>
Матеріальні активи	120.150
Запаси	2.350
Дебітори	12.500
Грошові кошти	1.300
Кредитори - суми, що підлягають сплаті протягом одного року	35.800
Кредитори - суми, що підлягають сплаті після більше ніж одного року	23.680
Забезпечення майна	2.300
Відстрочені податки	2.580
Оголошений акціонерний капітал	68.716
Премія за акціями	21.695
Рахунок прибутку та збитку	(18.471)

Таблиця 2.4 – Баланс

Стаття	Сума, тис. дол.
Основні активи	
Матеріальні активи	
Інвестиції в дочірні підприємства	
Поточні активи	
Запаси	
Дебітори	
Грошові кошти	
Разом активи	
Кредитори:	
суми, що підлягають сплаті протягом одного року	
Чисті поточні зобов'язання	
Разом активи мінус поточні зобов'язання	
Кредитори:	
суми, що підлягають сплаті після більше ніж одного року	
Забезпечення зобов'язань та видатків	
Забезпечення майна	
Відстрочені податки	
Чисті активи	
Оголошений акціонерний капітал	
Премія за акціями	
Рахунок прибутку та збитку	
Акціонерний капітал	

Задача 3. Використовуючи облікові формули балансу і звіту про прибутки і збитки, розрахувати суми, які пропущені у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Дані компанії (\$)

	Виручка	Активи разом	Витрати разом	Зобов'язання разом	Чистий дохід (збитки)	Акціонерний капітал
А	95.000	150.000	88.000	92.000		
Б		112.000	61.000		10.000	70.000
В	80.000	92.000	86.000	26.000		
Г	65.000			40.000	9.000	77.000
Д			81.000	73.000	(6.000)	88.000

Тема 3. ОБЛІК МАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Питання для обговорення:

1. Облік запасів
 - 1.1. Економічний зміст, класифікація та завдання обліку запасів.
 - 1.2. Оцінка запасів.
 - 1.3. Системи обліку запасів.
 - 1.4. Методи оцінки запасів при їх вибутті.
 - 1.5. Розкриття інформації про запаси у фінансовій звітності.
2. Облік довгострокових (необоротних) активів.
 - 2.1. Економічний зміст, класифікація та завдання обліку довгострокових активів.
 - 2.2. Оцінка основних засобів.
 - 2.3. Облік надходження та вибуття основних засобів.
 - 2.4. Облік зносу (амортизації) основних засобів.
 - 2.5. Розкриття інформації про довгострокові активи у фінансовій звітності.

Питання для самостійного опрацювання та самоперевірки знань:

1. Який міжнародний стандарт регулює питання обліку запасів?
2. Визначте критерії визнання запасів активом.
3. Охарактеризуйте основні види запасів за класифікаційними ознаками.
4. У чому полягають завдання бухгалтерського обліку запасів?
5. Які витрати включає собівартість запасів згідно з МСБО?
6. Визначте сутність чистої вартості реалізації запасів.
7. Охарактеризуйте системи обліку запасів.
8. Які методи оцінки запасів при їх вибутті дозволяються МСБО. Порівняйте їх з національними ПСБО.
9. Які відомості щодо запасів необхідно відобразити у фінансовій звітності?
10. Які активи відносяться до довгострокових і які їх види виділяються?
11. Дайте визначення основних засобів згідно відповідного МСБО.
12. Охарактеризуйте основні види вартості основних засобів.
13. Які критерії визнання основних засобів активом?
14. Визначте основні завдання обліку довгострокових активів.
15. Які витрати включає собівартість об'єкта основних засобів?
16. У чому особливості обліку надходження та вибуття основних засобів?
17. Які методи амортизації основних засобів застосовуються у зарубіжній практиці? Порівняйте з альтернативами згідно національного ПСБО.

Тематика рефератів:

1. Облік нематеріальних активів за міжнародними стандартами.
2. Управлінський облік запасів: зарубіжний досвід.
3. Особливості обліку в США.
4. Особливості обліку в Японії.

Практичні завдання:

Завдання 1. Ціна товару (без ПДВ) складає \$150 за одиницю. Компанія придбала партію товару в кількості 25.000 одиниць, за що отримала торговельну знижку в розмірі 3% від ціни. Крім того, договором передбачена можливість отримати знижку 5% у разі оплати повної вартості товарів протягом 15 днів з дати отримання товару покупцем. Ставка податку на додану вартість становить 20%. Витрати на транспортування товарів власним транспортом становили \$250. Витрати на вантажно-

розвантажувальні роботи становили \$60. Розрахувати собівартість придбаної партії товарів і суму ПДВ, за умови, що покупець повністю виконав зобов'язання перед продавцем.

Завдання 2. Вартість залишку запасів компанії на 01 січня звітного року становить \$10.000. Протягом січня придбано запасів на загальну суму \$70.000, обсяг реалізації за цей же період – \$120.000.

Вартість залишку запасів на 31 січня звітного року – \$5.000.

Відобразити операцію із застосуванням систем постійного та періодичного обліку запасів, а також визначити її вплив на фінансову звітність.

Таблиця 3.1 – Відображення в обліку та звітності операцій з руху запасів

№	Система постійного обліку	Система періодичного обліку
1.	<i>Вартість залишку запасів на 01 січня</i>	
2.	<i>Надходження запасів протягом січня</i>	
3.	<i>Реалізовані запаси протягом січня</i>	
4.	<i>Залишок запасів на 31 січня</i>	
5.	<i>Списання початкового залишку на рахунок «Запаси»</i>	
6.	<i>Закриття номінальних рахунків</i>	
	<i>закриття рахунку «Собівартість продажу»</i>	<i>закриття рахунку «Закупки»</i>
	<i>закриття рахунку «Доходи від реалізації»</i>	
Відображення запасів у фінансовій звітності		
Баланс на 01 січня		
	<i>Запаси</i>	<i>Запаси</i>
Баланс на 31 січня		
	<i>Запаси</i>	<i>Запаси</i>
Звіт про прибутки та збитки		
	<i>Дохід від реалізації</i>	<i>Дохід від реалізації</i>
	<i>Собівартість реалізованих запасів</i>	<i>Собівартість реалізованих запасів</i>
	<i>Валовий прибуток</i>	<i>Запаси на початок періоду</i>
		<i>Придбання</i>
		<i>Товари для реалізації</i>
		<i>Запаси на кінець періоду</i>
		<i>Собівартість реалізованих товарів</i>
		<i>Валовий прибуток</i>

Завдання 3. Розрахувати собівартість продажу запасів та їх залишок на кінець місяця за даними із застосуванням методів FIFO та середньозваженої собівартості.

Таблиця 3.2 – Рух запасів за звітний період

<i>Дата</i>	<i>Показник</i>	<i>Кількість одиниць</i>	<i>Ціна за одиницю, \$</i>
01.09	Запаси (на початок звітного періоду)	50	1.0
05.09	Придбано	150	2.0
12.09	Придбано	100	3.0
16.09	Продано (або відпущено у виробництво)	200	-
21.09	Придбано	50	4.5
25.09	Продано (або відпущено у виробництво)	100	-
30.09	Запаси (на кінець звітного періоду)		-

Таблиця 3.3 – Розрахунок собівартості при системі *періодичного* обліку запасів

<i>Формула собівартості</i>	<i>Розрахунок собівартості продажу</i>	<i>Розрахунок собівартості залишку товарів на кінець місяця</i>
FIFO		
Середньозважена собівартість		

Таблиця 3.4 – Розрахунок собівартості при системі *постійного* обліку запасів

<i>Формула собівартості</i>	<i>Розрахунок собівартості продажу</i>	<i>Розрахунок собівартості залишку товарів на кінець місяця</i>
FIFO		
Середньозважена собівартість		

Завдання 4. Компанія придбала обладнання на суму \$120.000 (з ПДВ 20%) зі знижкою, яка становить 1% його вартості. Окрім цього, понесені витрати на доставку обладнання залізничним транспортом у сумі \$2.250, вартість транспортування обладнання від залізничної станції до компанії – \$620, оплачені послуги монтажної організації в сумі \$400.

Розрахувати собівартість придбаного обладнання та відобразити в обліку операцію з придбання основних засобів.

Завдання 5. Компанія придбала устаткування за \$75.000 та понесла додаткові витрати: на транспортування – \$5.000, монтаж обладнання – \$10.000.

Термін корисної експлуатації устаткування дорівнює 4 роки.

Очікується, що цей верстат матиме ліквідаційну вартість \$5.000.

Згідно облікової політики коефіцієнт прискорення – 2.

Устаткування придбано для виготовлення 360.000 од. продукції: 1-й рік – 75.000 шт.; 2-й рік – 130.000 шт.; 3-й рік – 90.000 шт.; 4-й рік – 65.000 шт.

Розрахувати суму амортизації згідно МСБО 16: за прямолінійним методом, методом зменшення залишку та методом кількості одиниць продукції.

Таблиця 3.5 – Розрахунок амортизації прямолінійним методом

<i>Рік</i>	<i>Розрахунок</i>	<i>Амортизаційні відрахування</i>	<i>Накопичена амортизація</i>	<i>Балансова вартість</i>
0				
1				
2				
3				
4				

Таблиця 3.6 – Розрахунок амортизації методом зменшення залишку

<i>Рік</i>	<i>Розрахунок</i>	<i>Амортизаційні відрахування</i>	<i>Накопичена амортизація</i>	<i>Балансова вартість</i>
0				
1				
2				
3				
4				

Таблиця 3.7 – Розрахунок амортизації методом кількості одиниць продукції

<i>Рік</i>	<i>Розрахунок</i>	<i>Амортизаційні відрахування</i>	<i>Накопичена амортизація</i>	<i>Балансова вартість</i>
0				
1				
2				
3				
4				

Тема 4. ОБЛІК ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ

Питання для обговорення:

1. Облік грошових коштів. Склад, призначення та завдання обліку грошових коштів та їх еквівалентів.
2. Облік готівки у касі компанії та коштів на рахунках у банку.
3. Облік розрахунків з дебіторами. Класифікація та оцінка дебіторської заборгованості.
4. Методи обліку рахунків до отримання та наданих знижок дебіторам.
5. Облік резерву сумнівних боргів.
6. Облік векселів одержаних.

Питання для самостійного опрацювання та самоперевірки знань:

1. Дайте визначення таким поняттям, як: «грошовий обіг», «грошові потоки», «грошові кошти».
2. Який міжнародний стандарт регулює питання обліку грошових коштів та відображення інформації про них у фінансовій звітності?
3. Визначте основні завдання обліку грошових коштів.
4. Охарактеризуйте основні особливості обліку готівки в касі.
5. У чому полягають взаємовідносини між компанією та банківською установою?
6. Дайте визначення дебіторській заборгованості згідно міжнародних стандартів і вкажіть основні причини її виникнення?
7. Наведіть основні види дебіторської заборгованості за класифікаційними ознаками.
8. Які критерії оцінки стану дебіторської заборгованості?
9. У чому полягає облік рахунків до одержання?
10. Назвіть особливості обліку наданих знижок покупцям.
11. Як трактується сумнівна або безнадійна заборгованість? Назвіть їх особливості.
12. Який метод визначення сумнівної (безнадійної заборгованості) є найбільш точним?
13. Охарактеризуйте сутність та особливості застосування векселя в розрахункових операціях.
14. Назвіть порядок обліку векселів.

Тематика рефератів:

1. Облік та оцінка фінансових інструментів: зарубіжний досвід.
2. Ваучерна система обліку і контролю грошових коштів.
3. Особливості обліку у Великобританії.
4. Особливості обліку у Німеччині.

Практичні завдання:

Завдання 1. Компанія отримала виписку зі свого банківського рахунку станом на 30 вересня. Згідно виписки залишок коштів на рахунку компанії склав \$8.500, а за даними бухгалтерського обліку залишок складає \$9.482.

За результатами перевірки даних виявлено таке:

1. Від клієнта надійшов чек на \$550, який був відображений в обліку компанії, але не оплачений банком через відсутність коштів на банківському рахунку клієнта.

2. Покупцем сплачено за векселем, який був виданий ним компанії. Номінальна вартість векселя \$1.600 під 9% річних терміном на 4 місяці, комісійні банку становили \$20. Банк акцептував вексель, але компанії цю інформацію не повідомив.

3. Компанія виписала постачальнику чек на суму \$1.080, який не проведений банком.

4. 30 вересня компанія внесла в банк \$2.600, проте банк не зарахував ці кошти на її рахунок.

5. Компанією виписаний чек постачальнику на суму \$3.040, який був сплачений банком, але в реєстрі зроблений помилковий запис на суму \$2.500.

Провести контрольну перевірку даних банківського рахунку та даних бухгалтерського обліку компанії. Відобразити в обліку результати узгоджувальної таблиці 4.1 для коригування залишку на рахунку «Грошові кошти».

Таблиця 4.1 – Узгоджувальна таблиця касової книги та виписки з банківського рахунку (\$)

Номер операції	Коригування	Суми, \$ (+/-)
	Залишок за банківським звітом	
	Скоригований залишок за даними банку	
	Залишок за даними касової книги	
	Скоригований залишок за даними бухгалтерського обліку	

Методичні роз'яснення

У зарубіжній практиці існує два методи відображення грошових знижок:

- **валовий метод** – дебіторська заборгованість і дохід від реалізації відображаються на загальну (валову) суму без урахування знижки. Знижки будуть відображатися тільки у разі надходження оплати протягом терміну дії знижки. Сума наданих знижок відображається на рахунку «Знижка з продажу» або «Повернення товарів та знижки»;

- **чистий метод** – знижка, неотримана покупцем, вважається «штрафом» за придбання продукції у товарний кредит, погашення якого відбулося після терміну дії знижки.

Наприклад, умови надання знижки «2/10, n/30» означають надання 2%-ої знижки при оплаті впродовж 10 днів, інакше необхідно буде сплатити чисту суму реалізації впродовж 30 днів (n/30, де n – "net" - "чиста сума реалізації", тобто сума реалізації за мінусом будь-яких повернень товарів).

Завдання 2.

Ситуація 1. Компанія «Jack» згідно з договором відвантажила компанії «Denver» продукцію на суму \$60.000. Дата, зазначена у рахунку фактурі, - 10 червня.

Компанія «Denver» 15 червня повністю оплатила рахунок.

Ситуація 2. Компанія «Jack» за договором відвантажила компанії «Denver» продукцію на суму \$60.000. Реалізація здійснюється на умовах 2/10. Дата, зазначена у рахунку фактурі, - 10 червня.

Компанія «Denver» 15 червня повністю оплатила рахунок.

Відобразити операції згідно цих ситуацій у системі рахунків бухгалтерського обліку.

Завдання 3. Компанія «Alfa» згідно з договором відвантажила компанії «Black» продукцію на суму \$75.000, реалізація здійснюється на умовах «5/10, n /30».

Дата, зазначена в рахунку-фактурі, - 7 червня.

Компанія «Black» 10 червня оплатила рахунок в сумі \$25.000, а 25 червня – решту заборгованості.

Відобразити операцію в системі рахунків бухгалтерського обліку із використанням валового та чистого методу.

Методичні роз'яснення

Методи створення резерву сумнівних боргів:

- *індивідуально за кожним клієнтом (дебітором) компанії*, що здійснюється на основі вивчення його фінансового стану та платоспроможності;

- *на всіх дебіторів компанії*, що визначається за даними фінансової звітності на основі *методу відсотку від чистої реалізації в кредит* або *методу обліку рахунків за строками*.

Метод відсотку від чистої реалізації в кредит заснований на припущенні, що частина виручки поточного року не буде отримана.

Для аналізу використовуються дані Звіту про прибутки та збитки:

$$\text{Сума сумнівної заборгованості} = \text{Виручка} \times \% \text{неоплат}$$

де % неоплат – середній відсоток втрат від сумнівних боргів за попередні три роки.

Метод обліку рахунків за строками оплати заснований на припущенні, що частина залишку (сальдо) за рахунками дебіторської заборгованості не буде оплачена. Для аналізу використовуються дані Балансу.

Для визначення розміру сумнівної заборгованості рахунки до отримання ранжуються за термінами давності; до сумнівних боргів відноситься частина заборгованості з конкретним строком.

Завдання 4. Компанія «Vbrand» має заборгованість перед компанією «Kroll» в сумі \$30.000. компанія «Kroll» оцінило свого контрагента як неплатоспроможного на 60% і створило резерв сумнівних боргів. Через 2 місяці після цього компанія «Vbrand» перерахувала на рахунок компанії «Kroll» частину боргу – \$18.000, решту списано за рахунок створеного резерву.

Визначити розмір резерву сумнівних боргів, який необхідно створити компанії «Kroll» через ймовірність несплати дебіторської заборгованості компанією «Black» (за методом визначення сумнівних боргів по кожному клієнту (дебітору)), та відобразити операції в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Завдання 5. Згідно даних фінансового обліку компанії станом на 31 грудня:

- обсяг продажу – \$250.000;
- повернення та уцінка товарів – \$5.000;
- знижки, надані покупцям, – \$9.500.

Залишок резерву сумнівних боргів на початок звітного періоду – \$2.000.

На основі вихідних даних, визначити суму чистого продажу. За даними таблиці 4.2, розрахувати суму сумнівної заборгованості в звітному періоді та відобразити операцію зі створення резерву сумнівних боргів у системі рахунків бухгалтерського обліку. Визначити сумарний залишок резерву сумнівних боргів станом на кінець звітного року.

Таблиця 4.2 – Розрахунок середнього відсотку несплати дебіторської заборгованості

<i>Рік</i>	<i>Сума чистого продажу, \$</i>	<i>Збитки від сумнівних боргів, \$</i>	<i>Відсоток втрат від сумнівних боргів, %</i>
1	170.000	8.000	
2	220.000	7.500	
3	190.000	9.500	
Разом			

Завдання 6. У таблиці 4.3 наведене ранжування дебіторської заборгованості за терміном давності. Визначити суму дебіторської заборгованості, яка за попередніми оцінками не буде оплачена. Розрахувати суму резерву сумнівних боргів, яку необхідно донараховувати, якщо залишок невикористаного резерву складає \$2.000.

Таблиця 4.3 – Ранжування дебіторської заборгованості (ДЗ) за термінами давності

<i>Термін давності ДЗ</i>	<i>Сума, \$</i>	<i>Відсоток сумнівних боргів, %</i>	<i>Сума сумнівної заборгованості, \$</i>
<i>Термін сплати не настає</i>	350.000	2,0	
<i>Прострочена, в тому числі (днів):</i>			
<i>1 – 30</i>	75.000	3,5	
<i>31 – 60</i>	20.000	6,0	
<i>61 – 90</i>	15.000	12,0	
<i>більше 90</i>	10.000	25,0	
<i>Разом</i>		x	

Завдання 7. Компанія «Раск» 01 серпня в погашення дебіторської заборгованості отримала від покупця простий вексель на суму \$75.000 під 10% річних строком на 4 місяці. Строк погашення (оплати) векселя – 01 грудня поточного року.

Ситуація 1. Покупець погасив вексель своєчасно – 01 грудня.

Ситуація 2. Покупець відмовився погасити його.

Відобразити операцію в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Тема 5. ОБЛІК КАПІТАЛУ ТА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Питання для обговорення:

1. Економічний зміст, класифікація та завдання обліку власного капіталу.
2. Особливості обліку власного капіталу в зарубіжних компаніях.
3. Облік розподілу прибутку в корпораціях.
4. Економічний зміст, класифікація та оцінка зобов'язань.
5. Облік кредиторської заборгованості за товари, роботи і послуги.
6. Облік розрахунків за виплатами працівникам. Облік зобов'язань за пенсійними програмами.
7. Облік зобов'язань за векселями виданими.
8. Облік кредитів банків.

Питання для самостійного опрацювання та самоперевірки знань:

1. Дайте визначення капіталу компанії та охарактеризуйте його основні види.
2. Як трактується поняття «акціонерний капітал» у міжнародній практиці?
3. Які види акцій може емітувати компанія та які їх особливості?
4. Визначте особливості розподілу прибутку корпорацій.
5. Охарактеризуйте порядок обліку розподілу прибутку в корпораціях.
6. Дайте визначення поняттю «зобов'язання» згідно міжнародних стандартів та наведіть характеристику основних їх видів.
7. У чому полягають основні завдання обліку зобов'язань?
8. Визначте особливості відображення обліку інформації про кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги.
9. Який міжнародний стандарт регулює питання обліку розрахунків з персоналом компанії?
10. Що включають виплати працівникам згідно відповідного МСБО?
11. Які основні програми пенсійного забезпечення передбачені у міжнародних стандартах?
12. Назвіть особливості обліку зобов'язань за векселями виданими.
13. Які основні види відсотків за користування кредитом та методика їх розрахунку?
14. Як відображаються в обліку кредитні операції?

Тематика рефератів:

1. Сутність та складові власного капіталу в різних країнах.
2. Сутність та класифікація облігацій, особливості їх обліку: зарубіжний досвід.
3. Зарубіжний досвід обліку орендних операцій.
4. Порівняльна характеристика МСБО 19 «Виплати працівникам» та НПСБО 26 «Виплати працівникам».

Практичні завдання:

Методичні рекомендації:

Акції можуть бути з номінальною та без номінальної вартості. Порядок відображення випуску (реалізації) акцій в бухгалтерському обліку однаковий для простих та привілейованих акцій (відкриваються лише окремі аналітичні субрахунки).

Випущені акції обліковуються на реальному, балансовому, пасивному рахунку «Акціонерний капітал»:

- акції з номінальною вартістю - номінальна вартість акцій зараховується до акціонерного капіталу компанії; різниця між ціною продажу акції та її номінальною вартістю становить додатковий капіталу;

- акції без номінальної, але з оголошеною вартістю, яка зараховується до акціонерного капіталу компанії; різниця між ціною продажу акції та її оголошеною вартістю становить додатковий капітал компанії;

- акції без номінальної та без оголошеної вартості – вся виручка від реалізації акцій зараховується до акціонерного капіталу.

Для акцій з номінальною вартістю та акцій без номінальної, але з оголошеною вартістю, різниця між їх номінальною (оголошеною) вартістю та ціною реалізації відображається на реальному, балансовому, пасивному рахунку «Додатковий капітал».

Завдання 1. Протягом звітного періоду компанія випустила 100.000 звичайних акцій, в тому силі:

Таблиця 5.1 – Дані щодо емісії акцій компанії

№	Кількість акцій	Номінальна / оголошена вартість	Реалізація
1	25.000	з номінальною вартістю \$15	за \$12 кожна
2	15.000	з номінальною вартістю \$15	за \$21 кожна
3	10.000	з номінальною вартістю \$15	не реалізовані
4	5.000	без номінальної вартості, але оголосили вартість акції \$10	за \$10 кожна
5	15.000	без номінальної вартості, але оголосили вартість акції \$10	за \$14 кожна
6	10.000	без номінальної вартості, але оголосили вартість акції \$10	за \$8 кожна
7	20.000	без номінальної вартості, без оголошеної вартості	за \$16 кожна

Відобразити в системі рахунків бухгалтерського обліку операції з реалізації акцій компанії.

Завдання 2. Компанією прийнято рішення про викуп 10.000 власних акцій номінальною вартістю \$20, а первісно були реалізовані по \$28.

12 лютого акції викуплено по \$22 кожна, оплата послуг посередників становить \$650.

07 травня 200 акцій, викуплених раніше, реалізовані по \$26.

02 червня 100 акцій, викуплених раніше, реалізовані по \$17.

24 червня – решту викуплених власних акцій анульовано.

Відобразити в системі рахунків бухгалтерського обліку наведені вище операції.

Методичні рекомендації:

Привілейовані конвертовані акції можуть мати право конвертації у звичайні акції, що робить їх привабливішими для інвесторів. Переведення привілейованих у звичайні акції здійснюється за встановленими у договорі умовами. Власники привілейованих акцій здійснюють їх конвертацію у звичайні за умови зростання дивідендів та ринкових цін на останні.

Різниці, що виникають при конвертації акцій, отримані за рахунок різниці між їх номінальними вартостями, списуються на рахунок «Додаткового капіталу» (у випадку його недостатності «Нерозподілений прибуток»).

Завдання 3. Компанія випустила 1.000 привілейованих конвертованих акцій номінальною вартістю \$150 кожна.

Умовами конвертації передбачено: 1 привілейована акція конвертується у 5 звичайних акцій номінальною вартістю \$25 кожна.

Ринкова ціна звичайної акції на момент випуску – \$27 кожна, через місяць ринкова ціна звичайної акції зросла до \$35.

Визначити вартість капіталу на кожному етапі, визначеному у завданні. Обґрунтувати, коли інвесторам доцільно конвертувати привілейовані акції у звичайні? Відобразити в системі рахунків бухгалтерського обліку операцію з конвертації акцій.

Методичні рекомендації:

Дивіденди – це частина прибутку компанії, яка розподіляється між її акціонерами. Рішення про виплату дивідендів приймає рада директорів, керуючись необхідністю збереження оптимального співвідношення між зростанням доходів акціонерів і фінансуванням компанії для її подальшого розвитку. Дивіденди мають бути оголошені Радою директорів до того часу, як вони можуть бути сплачені.

З виплатою дивідендів пов'язано три дати:

1) дата оголошення радою директорів з цієї дати виникає зобов'язання компанії перед акціонерами з виплати дивідендів;

2) дата реєстрації право отримати дивіденди мають лише власники акцій, зареєстровані на дату реєстрації (записи на бухгалтерських рахунках не здійснюються);

3) дата виплати дивідендів дата фактичної виплати дивідендів зареєстрованим акціонерам.

Джерелом виплати дивідендів є нерозподілений прибуток компанії. Облік нарахованих дивідендів здійснюється на балансовому, пасивному рахунку «Дивіденди до сплати». Дивіденди можуть виплачуватись щоквартально, один раз на півроку або один раз на рік.

Завдання 4. 20 березня компанія оголосила про виплату дивідендів на звичайні акції за попередній рік. Розмір дивідендів – \$0,50 на кожен акцію. Кількість акцій – 100.000 шт., номінальна вартість кожної \$100.

15 квітня відбулася реєстрація акціонерів.

25 квітня – виплачені дивіденди.

Відобразити операції в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Методичні роз'яснення

Згідно МСБО 33 «Прибуток на акцію» базисний прибуток на акцію обчислюється шляхом ділення чистого прибутку (збитку) певного періоду, який може бути розподілений між власниками звичайних акцій, на середньозважену кількість звичайних акцій, які знаходяться в обігу протягом цього періоду.

$$\text{Базисний прибуток на акцію} = \frac{\text{Чистий прибуток, що припадає на звичайні акції}}{\text{Середньозважена кількість звичайних акцій в обігу протягом звітного періоду}}$$

Звичайні акції надають право участі у чистому прибутку лише після привілейованих, тому для визначення прибутку, який належить власникам звичайних акцій, з суми загального чистого прибутку за відповідний період слід вирахувати суму чистого прибутку, що належить власникам привілейованих акцій.

Завдання 5. На початок року в обігу перебувало 200.000 звичайних акцій компанії «Gold».

10 лютого викуплено у акціонерів 50.000 власних звичайних акцій.

05 травня здійснено нову емісію звичайних акцій у кількості 80.000 шт.

25 липня компанія «Gold» викупило у акціонерів 40.000 акцій.

18 листопад ще викуплено 20.000 акцій.

Компанія «Gold» має 30.000 привілейованих акцій, дивіденди за якими становлять \$5 на 1 акцію.

Чистий прибуток компанії за звітний рік становить \$1.250.000, який розподіляється між власниками звичайних та привілейованих акцій.

Розрахувати середньозважену кількість звичайних акцій компанії «Gold», що перебували в обігу протягом звітного року, та базисний прибуток на акцію.

Таблиця 4.4 – Середньозважена кількість звичайних акцій в обігу

<i>Період обігу</i>	<i>Кількість акцій в обігу</i>	<i>Часовий зважений коефіцієнт</i>	<i>Середньозважена кількість акцій</i>

Завдання 6. На 31 грудня першого року в обігу перебувало 300.000 звичайних акцій та 20.000 привілейованих акцій.

01 січня другого року акціонерне товариство здійснило дроблення (спліт) звичайних акцій у співвідношенні «3 : 1».

Чистий прибуток компанії становив: у першому році – \$800.000, з яких \$600.000 виділено на звичайні акції; в другому році – \$1.200.000, з яких \$900.000 – на звичайні акції.

Визначити базисний прибуток на акцію в кожному році.

Методичні роз'яснення

Для обчислення **розбавленого прибутку на акцію** чистий прибуток, що може бути розподілений серед власників звичайних акцій, та їх середньозважену кількість в обігу слід скоригувати з урахуванням впливу розбавляючих потенційних звичайних акцій.

Потенційні звичайні акції – це фінансові інструменти або інші контракти, які можуть надавати їхнім власникам право на звичайні акції (привілейовані акції, конвертовані облигації).

Формула для розрахунку розбавленого прибутку залишається такою, але враховується:

у чисельнику – (+) сума доходів (дивідендів, відсотків) і (-) витрат (на конвертування) розбавляючих потенційних звичайних акцій;

у знаменнику – додається середньозважена кількість звичайних акцій, які були випущені в результаті конвертування всіх розбавляючих потенційних звичайних акцій у звичайні акції.

$$\text{Розбавлений прибуток на акцію} = \frac{(\text{ЧП} - \text{ЧП, що припадає на привілейовані акції}) \pm \text{доходи (витрати) на розбавляючі потенційні звичайні акції}}{\text{Середньозважена кількість звичайних акцій в обігу протягом звітного періоду} + \text{додаткова кількість акцій, яка отримана від конвертування у звичайні акції}}$$

Завдання 7. Згідно даних реєстру у компанії «Black» станом на 1 січня звітного року перебувало в обігу 150.000 звичайних акцій. У цьому ж році компанія випустило в обіг 60.000 конвертованих облигацій, при цьому кожні 3 облигації можуть бути конвертовані у 1 звичайну акцію. Витрати на сплату відсотків за конвертованими облигаціями становлять \$12.000 на рік.

У звітному році розмір чистого прибутку становив \$675.000.

На основі наведених вище даних необхідно визначити базисний і розбавлений прибуток на акцію.

Завдання 8. Згідно даних реєстру у компанії «Clear» станом на 1 січня першого року перебувало в обігу 200.000 акцій, з яких 60.000 – привілейованих. Чистий прибуток за перший рік становив \$725.000, при цьому 30% прибутку сплачено як дивіденди за привілейованими акціями.

Протягом другого року кількість акцій, які вже знаходилися в обігу на початок року, залишилася без змін. Але протягом цього року випущено в обіг 40.000 конвертованих облигацій: кожні 5 облигацій можуть бути конвертовані у 2 звичайні акції. Відсотки, які необхідно сплатити за облигаціями, становлять \$35.000, витрати на конвертування облигацій в акції становлять \$12.000.

Чистий прибуток у другому році – \$925.000.

Враховуючи дані, наведені вище, необхідно визначити:

- базисний прибуток на акцію у першому році;
- суму дивідендів на 1 привілейовану акцію у першому році;
- додаткову кількість звичайних акцій в результаті конвертації облигацій;
- базисний і розбавлений прибуток на акцію у другому році.

Завдання 9. Згідно даних реєстру у компанії «Jack» станом на 1 січня першого року перебувало в обігу 225.000 звичайних акцій і 25.000 привілейованих акцій. Чистий прибуток за перший рік становив \$825.000, при цьому 15% прибутку сплачено як дивіденди за привілейованими акціями.

З 1 січня другого року компанією випущено в обіг 12.000 конвертованих облигацій, зокрема, кожні 2 облигації можуть бути конвертовані у 1 звичайну акцію.

Також з 1 квітня другого року компанією додатково випущено в обіг 20.000 звичайних акцій.

Відсотки, які необхідно сплатити за облигаціями становлять \$8.000, витрати на конвертування облигацій в акції становлять \$4.000.

Чистий прибуток у другому році – \$1.125.000.

Враховуючи дані, наведені вище, необхідно визначити:

- базисний прибуток на акцію у першому році;
- суму дивідендів на 1 привілейовану акцію у першому році;
- середньозважену кількість акцій у другому році;
- додаткову кількість звичайних акцій в результаті конвертації облигацій;
- базисний і розбавлений прибуток на акцію у другому році.

Завдання 10. 02 січня поточного року компанія випустила 2.000 облігацій номінальною вартістю \$10.000 кожна, термін погашення 5 років. Згідно умов випуску облігацій, передбачено нарахування 14% річних. Відсотки виплачуються щокварталу (31.03, 30.06, 30.09 та 31.12).

Відобразити операцію в системі рахунків бухгалтерського обліку та визначити статті фінансової звітності, в яких відбудуться зміни.

Завдання 11. Компанія придбала запасні частини на суму \$8.000, рахунок постачальника оплачено своєчасно.

Відобразити операцію в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Завдання 12. Компанія 16 вересня придбала товари на загальну суму \$82.000, окрім цього їй надана торговельна знижка в розмірі 5%. Договірними умовами передбачена грошова знижка «3/15». Компанія оплатила рахунок 26 вересня.

Відобразити операцію в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Завдання 13. Компанія придбала паливо на суму \$26.000 та розрахувалася з постачальником простим векселем під 15% річних терміном на 6 місяців. Вексель та відсотки оплачені компанією своєчасно.

Відобразити операцію в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Завдання 14. Компанія отримала 28 жовтня попередню оплату від покупця в сумі \$32.000. Згідно з умовами договору 60% продукції компанія має відвантажити 05 листопада, решту – 15 листопада.

Відобразити операцію в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Тема 6.

ОБЛІК ВИТРАТ, ДОХОДІВ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Питання для обговорення:

1. Економічна сутність та класифікація витрат і доходів за міжнародними стандартами.
2. Особливості обліку витрат.
3. Положення щодо визнання та обліку доходів.
4. Порядок визначення та обліку фінансових результатів

Питання для самостійного опрацювання та самоперевірки знань:

1. Дайте визначення доходу та його складовим.
2. Який міжнародний стандарт регламентує порядок визначення доходу від звичайної діяльності а договірними зобов'язаннями?
3. На яких принципах грубується складання фінансової звітності згідно міжнародних стандартів?
4. Дайте визначення витрат та їх видам за класифікаційними ознаками.
5. Визначте міжнародні стандарти, які регулюють питання обліку витрат.
6. Якими основними критеріями необхідно керуватися при відображенні витрат в обліку?
7. Охарактеризуйте основні елементи витрат компанії.

8. Які витрати включаються до витрат, пов'язаних з укладанням договору?
9. Назвіть етапи п'ятикрокової аналітичної моделі визнання доходу.
10. Які елементи включає/не включає ціна операції?
11. Дайте визначення фінансового результату, охарактеризуйте його види.
12. Охарактеризуйте етапи визначення чистого прибутку.

Тематика рефератів:

1. Врахування впливу коливань курсів валют за міжнародними стандартами.
2. Особливості обліку податку на прибуток за міжнародними стандартами.
3. Розкриття інформації про доходи, витрати та фінансові результати у фінансовій звітності за міжнародними стандартами.

Теоретичні завдання:

Завдання 1. Знайти відповідність між класифікаційними ознаками витрат та їх видами, охарактеризуйте їх.

Таблиця 6.1 – Види витрат за класифікаційними ознаками

Класифікаційні ознаки		Види	
1.	Залежно від способу включення в собівартість продукції	А)	одноразові і періодичні витрати
2.	Залежно від місця виникнення	Б)	основні і накладні витрати
3.	залежно від ступеня технологічності	В)	релевантні, нерелевантні, явні, альтернативні (змінні), додані, граничні витрати
4.	Залежно від повторюваності	Г)	контрольовані та неконтрольовані витрати
5.	Залежно від впливу на результат управлінського рішення	Д)	прямі і непрямі витрати
6.	за можливістю контролю	Е)	витрати основного виробництва і витрати допоміжного виробництва та ін

Завдання 2. Визначити послідовність етапів п'ятикрокової моделі визначення доходу.

Таблиця 6.2 – Етапи п'ятикрокової моделі визначення доходу

Номер етапу	Назва етапу
	Розподіл ціни операції на зобов'язання щодо виконання
	Визначення ціни операції
	Ідентифікація договору з клієнтом
	Визнання доходу (виручки) у певний момент часу або протягом періоду
	Виявлення зобов'язань щодо виконання договору

Практичні завдання:

Завдання 1. Розрахувати собівартість виготовленої продукції, враховуючи такі дані (\$):

- вартість матеріальних запасів:
 - а) на початок періоду – 12.000;
 - б) придбаних за період – 67.000;
 - в) на кінець періоду – 8.000;
- вартість прямих витрат на оплату праці – 45.000;
- вартість загальногосподарських накладних витрат за період – 24.000;

Завдання 2. Заповнити звіт про прибутки та збитки компанії, враховуючи дані таблиці 6.3 та проаналізувати динаміку фінансових показників.

Таблиця 6.3 – Звіт про прибутки та збитки компанії (тис. доларів)

Статті	2022	2023
Дохід від продажу	47850	55025
Собівартість реалізованої продукції	32855	38780
Валовий прибуток		
Інший операційний дохід	395	450
Витрати на збут	825	925
Адміністративні витрати	4685	5380
Інші операційні витрати	945	1080
Прибуток від операційної діяльності		
Фінансові витрати	235	310
Дохід від асоційованих компаній	120	140
Прибуток до сплати податків		
Витрати з податку на прибуток (15%)		
Прибуток після сплати податків		
Частка меншості (10%)	749,7	860
Чистий прибуток від звичайної діяльності		
Екстраординарні статті		120
Чистий прибуток за період		

Завдання 3. Розрахувати суми витрат на збут і адміністративних витрат компанії, враховуючи такі дані за звітний місяць (\$):

- витрати на рекламні послуги – 12.000;
- транспортні витрати з доставки товарів покупцям – 8.600;
- відсотки за кредит – 12.400;
- заробітна плата директора – 12.000;
- заробітна плата менеджерів з продажу – 48.000;
- заробітна плата бухгалтерів – 22.400;
- орендна плата – 38.000, у тому числі: 1/3 орендованої площі – торговельна зала, решта – приміщення адміністрації.

Завдання 4. Компанія прийняла рішення розмістити в банку депозит в сумі \$65.000 строком на 6 місяців. Згідно з умовами договору відсоткова ставка за депозитом становить 14% річних, нарахування відсотків відбувається з одночасним зарахуванням їх на поточний рахунок в банку наприкінці кожного місяця (без капіталізації відсотків).

Відобразити господарську операцію в системі бухгалтерського обліку.

Методичні роз'яснення

Співвідношення операційного прибутку компанії та його чистого доходу називається **операційною маржею**:

$$\text{Операційна маржа} = \frac{\text{Операційний прибуток}}{\text{Чистий дохід}} 100\%$$

Завдання 5. Визначити рівень операційної маржі та оцінити ефективність операційної діяльності, враховуючи наведені нижче дані.

Згідно даних Звіту про прибутки та збитки компанія отримала протягом звітного періоду чистий дохід від продажу в розмірі \$11.000.000, операційний прибуток за рік склав \$3.600.000 із загальною собівартістю та операційними витратами \$7.400.000.

Тема 7.

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Питання для обговорення:

1. Джерела податкового права.
2. Податкова система США.
3. Особливості оподаткування в країнах ЄС.
4. Особливості оподаткування в Німеччині.
5. Система оподаткування Канади.
6. Податкова система Японії.
7. Особливості оподаткування в інших країнах.

Питання для самостійного опрацювання та самоперевірки знань:

1. Дайте визначення поняттю «система податкового права».
2. Які елементи включають джерела податкового права?
3. За якими критеріями виділяються види джерел податкового права? Охарактеризуйте їх види.
4. Назвіть джерела податкового права країн-членів ЄС.
5. Визначте рівні системи оподаткування в США.
6. Які категорії платників податків виділяють в США?
7. Які податки і збори сплачують самозайняті громадяни та наймані ними працівники в США?
8. Порівняйте ключові податки та збори, які сплачуються в країнах-членах ЄС та в Україні.
9. Які критерії враховуються при розподілі платників податків на класи в Німеччині?
10. Які види місцевих податків стягуються муніципалітетами в Японії?

Тематика рефератів:

1. Унікальні особливості податкових систем окремих штатів США.
2. Особливості оподаткування в Японії
3. Особливості оподаткування в Канаді.
4. Особливості функціонування податкової системи Панами.

Теоретичні завдання:

Завдання 1. Знайти відповідність між термінами та їх трактуваннями.

Таблиця 7.1 – Трактування основних понять у сфері податкового права

Терміни		Трактування	
1.	Податкове право	А)	ефективне регулювання системи відносин, які виникають у зв'язку із сплатою податків та зборів
2.	Мета податкового права	Б)	фінансово-правовим і передбачає використання державно-владних приписів
3.	Предмет податкового права	В)	система правових норм, які регулюють податкові відносини, забезпечують можливість здійснення податкового контролю
4.	Метод податкового права	Г)	сукупність однорідних суспільних відносин, що визначають надходження коштів від платників до бюджетів у формі податків і зборів

Завдання 2. Знайти відповідність між принципами міжнародного податкового права та їх характеристиками.

Таблиця 7.2 – Характеристика принципів міжнародного податкового права

Принципи		Характеристика	
1)	суверенної рівності держав	А)	форми співробітництва у сфері оподаткування визначаються державами самостійно
2)	податкового суверенітету	Б)	держава має право поширювати своє право щодо стягнення податків на певну територію та за колом осіб
3)	співробітництва	В)	кожна держава вправі самостійно визначати національну податкову систему
4)	податкової юрисдикції	Г)	взаємна повага правосуб'єктності у сфері міжнародної нормотворчості, у визнанні пріоритету зобов'язань за міжнародним правом щодо національних норм, а також приведення національного законодавства у відповідність до взятих на себе міжнародних зобов'язань
5)	податкової недискримінації	Д)	у податкових правовідносинах повинен поважатися суверенітет кожної держави
6)	сумлінного виконання зобов'язань, що впливають з норм міжнародного податкового права	Е)	при оподаткуванні іноземців не допускається дискримінація

Завдання 3. Знайти відповідність між класифікаційними ознаками джерел податкового права та їх видами, охарактеризуйте їх.

Таблиця 7.3 – Види джерел податкового права за класифікаційними ознаками

Класифікаційні ознаки		Види	
1.	За владно-територіальною ознакою	А)	нормативні та індивідуальні акти
2.	За характером	Б)	постійні та тимчасові акти
3.	За особливостями та формою правового регулювання	В)	загальнодержавні та місцеві нормативні акти
4.	За часом дії	Г)	звичай; прецедент; міжнародні договори; нормативно-правовий акт

Тема 8.

ПОДАТКОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Питання для обговорення:

1. Загальні аспекти організації податкового адміністрування в зарубіжних країнах.
2. Уникнення подвійного оподаткування.
3. Запобігання ухиленню та уникненню від сплати податків.
4. Особливості офшорного бізнесу у світовій практиці, податкові гавані.

Питання для самостійного опрацювання та самоперевірки знань:

1. Наведіть приклад організацій в зарубіжних країнах, які здійснюють податкове адміністрування.
2. Які передумови ефективної боротьби податкових органів з шахрайством у сфері оподаткування?
3. Як має діяти податковий орган згідно світової практики задля недопущення шахрайства чи ухилення у сплаті податків?
4. Які елементи має включати система управління платниками податків?
5. За допомогою яких інструментів податкові органи можуть забезпечити реалізацію основного обов'язку платника податків – добровільної та своєчасної сплати податків?
6. На основі зарубіжного досвіду, які канали комунікації мають обирати податкові органи задля забезпечення відкритого та чесного спілкування з платниками податків?
7. Дайте визначення поняттю «подвійне оподаткування».
8. Охарактеризуйте випадки, коли виникає проблеми подвійного оподаткування.
9. Які методи використовуються для уникнення подвійного оподаткування?
10. Охарактеризуйте заходи, до яких вдаються для усунення подвійного оподаткування. Вкажіть їх недоліки.
11. Які види міжнародних угод укладаються для уникнення подвійного оподаткування.
12. Визначте загальні цілі угод у сфері уникнення подвійного оподаткування.
13. Назвіть п'ять основних правил, спрямованих на протидію податковому шахрайству в ЄС, згідно Директиви 2016/1164.
14. Дайте визначення поняттям «офшорна зона» та «податкова гавань».
15. Які основні джерела виникнення офшорів або податкових гаваней?
16. Назвіть основні причини функціонування офшорів, які роблять їх привабливими для бізнесу.

Тематика рефератів:

1. Сучасний стан та шляхи врегулювання проблеми міжнародного подвійного оподаткування.
2. Характеристика видів угод про уникнення подвійного оподаткування.
3. Податкові системи офшорів Азії.
4. Особливості функціонування офшорних зон в країнах Південної Америки.

Теоретичні завдання:

Завдання 1. Знайти відповідність між цінностями, які реалізує Внутрішньоєвропейська організація податкових адміністрацій (ІОТА), та їх характеристиками.

Таблиця 8.1 – Характеристика цінностей ІОТА

Цінності		Характеристики	
1.	Професіоналізм	А)	як надійна організація, ІОТА поважає свої зобов'язання щодо надання послуг для спільних інтересів своїх членів, захищати свою репутацію, діяти чесно та бути цілковито вище особистих інтересів будь-якого члена, ролі чи особи
2.	Прозорість	Б)	ІОТА зосереджена на наданні рекомендацій, передового досвіду та знань своїм членам
3.	Партнерство	В)	ІОТА пропонує платформу, на якій податкові адміністрації та інші міжнародні зацікавлені сторони можуть зустрічатися та добровільно брати участь у обміні найкращими практиками та досвідом на рівних. Відносини та принципи роботи в рамках ІОТА базуються на рівності, довірі, повазі, взаємності та співпраці, а метою є розвиток взаємної вигоди. ІОТА сприяє партнерству як між своїми членами, так і з іншими міжнародними організаціями
4.	Чесність	Г)	ІОТА здійснює свою діяльність прозоро, розкриваючи всю інформацію своїм членам; зобов'язується нести відповідальність перед своїми членами щодо внутрішніх процесів, рішень і ефективності організації

Завдання 2. Визначити, до якої з основних форм ухилення від оподаткування – легальної чи нелегальної, відносяться наступні випадки:

- 1) недекларування окремих видів діяльності та приховування об'єкта оподаткування;
- 2) застосування норм прискореної амортизації;
- 3) ведення діяльності та реєстрація фірм в офшорних зонах і податкових гаванях;
- 4) заниження обсягу виконаних робіт та наданих послуг;
- 5) використання консалтингових та будівельно-ремонтних послуг, реальну вартість яких досить складно перевірити на практиці;
- 6) використання праці інвалідів, які мають ряд пільг в оподаткуванні;
- 7) здійснення добровільних пожертвувань і надання спонсорської допомоги внаслідок їх пільгового режиму оподаткування;
- 8) заниження показників фонду оплати праці та чисельності працівників.

Завдання 3. Знайти відповідність між методами уникнення подвійного оподаткування та їх характеристиками.

Таблиця 8.2 – Характеристика методів уникнення подвійного оподаткування

<i>Методи</i>		<i>Характеристики</i>	
1.	<i>метод звільнення</i>	А)	платники податків у країнах із вищими податковими ставками, які отримують доходи із країн із нижчими податковими ставками, сплачуватимуть своїй країні лише суму перевищення податків своєї країни над податками іншої країни. Якщо ж доходи платника податків за кордоном оподатковуються за ставкою, вищою, ніж у своїй країні, то ані відшкодування, ані компенсації для нього не передбачається
2.	<i>метод податкового кредиту</i>	Б)	податок, який сплачується на території іншої країни, дорівнюється до стандартних податкових вирахувань, тобто вираховується із бази оподаткування
3.	<i>метод вирахування</i>	В)	податок сплачують як витрати, на які зменшується сума доходів, що підлягають оподаткуванню
4.	<i>метод податкової знижки</i>	Г)	країна, яка є джерелом отримання доходу, володіє виключними правами на оподаткування доходів, отриманих на її території, тоді як держава резиденства відмовляється від свого права на оподаткування доходу своїх резидентів, отриманого на території інших країн, тобто від оподаткування звільняються певні типи доходів, отримані резидентом на території інших країн

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. До основних функцій Ради з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку відносяться:

- А) розробка та публікація Проектів стандартів;
- Б) розробка та видання IASB;
- В) встановлення порядку розгляду коментарів, отриманих за опублікованими для обговорення Проектами стандартів;
- Г) публікація основ для вироблення висновків;
- Д) усі відповіді вірні.

2. Якому принципу обліку відповідає така характеристика, що результати операцій визнаються, коли вони відбуваються, а не тоді, коли отримуються або сплачуються грошові кошти, та відображаються в облікових регістрах і фінансовій звітності тих періодів, до яких вони належать?

- А) принцип подвійності;
- Б) принцип нарахування;
- В) принцип постійності (послідовності);
- Г) принцип собівартості.

3. Якій моделі обліку в зарубіжних країнах властива орієнтація обліку і звітності на інтереси державного регулювання оподаткування та макроекономічного планування, при цьому бухгалтерський облік відзначається значною консервативністю?

- А) Британо-американська модель;
- Б) Ісламська модель;
- В) Континентальна модель;
- Г) Південно-американська модель.

4. Основні вимоги до побудови, мети складання та якісних характеристик фінансової звітності викладені у:

- А) МСБО 1 «Подання фінансової звітності»;
- Б) МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції»;
- В) МСБО 34 «Проміжна фінансова звітність»;
- Г) МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність»;
- Д) Концептуальній основі фінансової звітності.

5. Можливість для осіб, які приймають рішення, мати інформацію вчасно задля отримання найбільшого ефекту від її використання, відповідає такій характеристиці, як:

- А) зіставність інформації;
- Б) нейтральність інформації;
- В) своєчасність інформації;
- Г) суттєвість інформації.

6. Обрати з переліку грошові потоки від інвестиційної діяльності компанії:

- А) виплати грошових коштів для погашення позик;
- Б) виплати грошових коштів для придбання боргових інструментів інших компаній;
- В) виплати грошових коштів постачальникам товарів та послуг;
- Г) надходження грошових коштів від випуску акцій;
- Д) надходження грошових коштів від продажу товарів та надання послуг.

7. *Погашення дебіторської заборгованості за товари на суму £12.500 означає:*

- А) збільшення активів на £12,500, зменшення зобов'язань на £12,500;
- Б) зменшення активів на £12,500, зменшення зобов'язань на £12,500;
- В) збільшення активів на £12,500, зменшення активів на £12,500;
- Г) зменшення зобов'язань на £12,500, збільшення капіталу на £12,500.

8. *До грошових еквівалентів відносяться:*

- А) акції власної емісії;
- Б) векселі видані компанією;
- В) короткострокові, високоліквідні інвестиції з незначним ризиком зміни вартості;
- Г) кредиторська заборгованість компанії.

9. *Нарахування резерву сумнівних боргів відображається бухгалтерським проведенням:*

- А) Дебет «Витрати на списання безнадійних боргів» – Кредит «Рахунки до отримання»;
- Б) Дебет «Витрати на списання безнадійних боргів» – Кредит «Резерв сумнівних боргів»;
- В) Дебет «Прибутки/збитки» – Кредит «Резерв сумнівних боргів»;
- Г) Дебет «Резерв сумнівних боргів» – Кредит «Рахунки до отримання».

10. *Торговельна (операційна) дебіторська заборгованість виникає:*

- А) при наданні позик та авансів;
- Б) при отриманні відсотків;
- В) при продажі товарів чи наданні послуг в кредит;
- Г) при сплаті дивідендів.

11. *За умови використання валового методу грошових знижок:*

- А) дебіторська заборгованість відображається за мінусом наданої знижки, а доходи від реалізації показуються на загальну суму без врахування наданої знижки;
- Б) дебіторська заборгованість і дохід від реалізації відображаються на загальну суму без врахування наданої знижки;
- В) дебіторська заборгованість і дохід від реалізації відображаються одразу за мінусом наданої знижки;
- Г) дебіторська заборгованість показується на загальну суму без врахування наданої знижки, а доходи від реалізації відображаються одразу за мінусом наданої знижки.

12. *Верстат придбаний за £24,000, ліквідаційна вартість – £3,000. Строк корисного використання – 5 років. Щомісячна сума амортизаційних відрахувань згідно до прямолінійного методу:*

- А) £450;
- Б) £400;
- В) £350;
- Г) £300.

13. *Який з методів оцінки запасів при їх вибутті передбачає, що в першиму будуть списані з обліку ті запаси, які придбані (вироблені) першиму?*

- А) Метод середньозваженої вартості;
- Б) FIFO;
- В) Метод специфічної ідентифікації.

14. Дивіденди за акціями нараховуються, виходячи з їх:

- А) ціни придбання;
- Б) номінальної вартості;
- В) ринкової вартості;
- Г) собівартості придбання.

15. Нараховані дивіденди до сплати:

- А) відносяться на витрати компанії;
- Б) включаються до собівартості продукції;
- В) зменшують суму нерозподіленого прибутку;
- Г) зменшують суму податку на прибуток.

16. Компанія 10 вересня отримала аванс за товари від покупця на суму £18,000, а 20 січня за цим договором відвантажила продукції на суму £12,000, а решту – 05 жовтня. У вересні доходи компанії віднесена сума:

- А) £18,000;
- Б) £6,000;
- В) £30,000;
- Г) £12,000.

17. Частина чистого прибутку компанії, яка розподіляється між її акціонерами, називається:

- А) відсотки;
- Б) дивіденди;
- В) роялті.

18. Залежно від способу включення в собівартість продукції витрати компанії поділяються на:

- А) змінні та постійні;
- Б) контрольовані та неконтрольовані;
- В) прямі та непрямі;
- Г) матеріальні, витрати прямої праці, накладні виробничі.

19. Який чинник враховується при віднесенні платника податку – фізичної особи в Німеччині до того чи іншого класу?

- А) досвід роботи;
- Б) сімейний стан;
- В) страховий стаж.

20. Які податки відносяться до непрямих?

- А) корпоративний податок, податок на доходи фізичних осіб (особистий податок);
- Б) податок на доходи від продажу майна, спадщини, подарунків;
- В) акцизний податок, податок з продаж та податок на додану вартість.

21. Одна з головних цінностей, яку сповідують органи податкового адміністрування Європейського Союзу, – ефективність, передбачає:

- А) бути командою і будувати такі відносини в колективі, з клієнтами та суспільством, які базуються на повазі, довірі та відкритості;
- Б) працювати професійно, мислити ширше та перевищувати очікування клієнтів, економно та продумано використовуючи ресурси;
- В) бути сміливим, справедливим, чесним і готовим до вищої мети, впливаючи своєю працею на загальні результати державного управління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Акімова Н.С., Грінько А.П., Топоркова О.В., Наумова Т.А., Ковалевська Н.С., Кирильєва Л.О., Янчев В. В. Облік в зарубіжних країнах: навч. посіб. Харків: ХДУХТ, 2016. 288 с.
2. Антоненко Н.В. Порівняльна характеристика вітчизняної та зарубіжної систем бухгалтерського обліку на прикладі Німеччини. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Економіка*. 2021. № 22. С. 76-80.
3. Бачо Р.Й., Потокі Г.Ф., Иллар Е.Й. Зарубіжний досвід становлення системи місцевого оподаткування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. Вип. 33(1). С. 12-17.
4. Безверхий К.В. Міжнародні стандарти фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП): практичний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 226 с.
5. Беленкова М.І., Василішин С.І. Облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. Харків: Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва, 2017. 224 с.
6. Губачова О.М., Мельник С.І. Облік у зарубіжних країнах: підручник. Центр навчальної літератури. 2012. 400 с.
7. Гуцул І.А. Митна політика зарубіжних країн: нав. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 198 с.
8. Зелікман В.Д., Ерьоміна О.Л., Безгодкова А.О. Облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. Дніпро: НМетАУ, 2017 131 с.
9. Ільїн В., Кузьмич С. Особливості бухгалтерського обліку у зарубіжних країнах. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації : міжнар. наук. журн.* 2020. Вип. 2. С. 42-48
10. Карлін М.І., Ліповська-Маковецька Н.І. Податкові системи країн Азії : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 240 с.
11. Карлін М.І., Ліповська-Маковецька Н.І. Податкові системи країн Америки: навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 232 с.
12. Корягін М.В., Куцик П.О. Концептуальний розвиток методології бухгалтерського обліку: монографія. Львів: ЛКА, 2015. 239 с.
13. Легенчук С.Ф., Жиглей І.В. Звіт у розрізі країн міжнародної групи компаній: історія виникнення та проблеми формування в контексті удосконалення системи обліку. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2022. Вип. 1. С. 9-16.
14. Лучко М. Р., Бенько І. Д. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами. Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2016. 360 с.
15. Лучко М.Р., Бенько І.Д. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 370 с.
16. Лучко М.Р., Бенько І.Д., Яцишин С.Р., Мельник Н.Г. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 390 с.
17. Любар О.О. Вітчизняний та зарубіжний досвід нормативно-правового забезпечення обліку операцій на позабалансових рахунках. *Ефективна економіка*. 2019. №11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_11_53
18. Маркус О.В. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами: методичні вказівки. Луцьк : Східноєвр. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. 155 с.
19. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку: практикум / укл. Ковальчук Т.М., Танасієва М.М. Чернівці , 2020. 144 с.

20. Облік в зарубіжних країнах: навч. посіб. / Н.С. Акімова, А.П. Грінько, О.В. Топоркова, Т.А. Наумова та ін. – Харків: ХДУХТ, 2016. 288 с.
21. Облік у зарубіжних країнах: методичні вказівки з проведення практичних занять для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / Укладач: Гоголь Т.А. Чернігів: ЧДТУ, 2015. 155 с.
22. Онищенко В.О., Бондар М.І., Дубовая В.В. Облік у зарубіжних країнах: підручник. Київ: ЦУЛ, 2017. 570 с.
23. Пархоменко В. М., Малюга Н. М. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами: навч. посіб. Київ: 2019. 120 с.
24. Податкове право країн ЄС: посібник / М. Г. Волощук, О. О. Петріченко, О.В. Білаш, Т.О. Карабін, М. В. Менджул. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2021. 144 с.
25. Савастєєва О.М. Фінансові системи зарубіжних країн : навч. посіб. Київ: ФОП Гуляєва В. М., 2019. 177 с.
26. Сафарова А. Т. Адміністрування податків (вітчизняний і міжнародний контексти): конспект лекцій. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2022. 97 с.
27. Семенець А., Панфілов О., Кузькін Є., Кузнецова С., Гладій І. До проблеми методологічної некоректності принципу превалювання сутності над формою в сучасному бухгалтерському обліку в контексті реалій міжнародного бізнесу. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2021. №5. С. 145-155.
28. Скоробогатова Н.Є. Облік у зарубіжних країнах : навчальний посібник: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 Економіка Н.Є. Скоробогатова ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського , 2022. 341 с.
29. Соломка Я. А. Оподаткування доходів фізичних осіб: зарубіжна. *Економічний вісник університету*. 2020. Вип. 46. С. 153-160.
30. Сторожук Т. М., Коротаєва І.Р. Консолідація фінансової звітності: зарубіжний досвід та вітчизняні проблеми. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 38(2). С. 137-141.
31. Сторожук Т.М., Дойонко А.М. Особливості складання фінансової звітності в країнах «Великої сімки». Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. Вип. 2 (19). С. 398-403.
32. Ярмолюк О.Ф., Дмитренко О.М., Вітер С.А. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду. *Облік і фінанси*. 2021. № 1. С. 44-51.
33. IOTA STRATEGY 2023-2027. *The Intra-European Organisation of Tax Administrations (IOTA)*: web-site. URL: <http://surl.li/jorxk>
34. The International Financial Reporting Standards. *The IFRS Foundation*: web-site. URL: <http://surl.li/arqxp>

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Тема 1. Міжнародне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності	4
Тема 2. Основи побудови фінансової звітності в зарубіжних країнах	10
Тема 3. Облік матеріальних активів	14
Тема 4. Облік фінансових активів	18
Тема 5. Облік капіталу та зобов'язань	22
Тема 6. Облік витрат, доходів і фінансових результатів	27
Тема 7. Особливості оподаткування в зарубіжних країнах	30
Тема 8. Податкове адміністрування: зарубіжний досвід	32
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ	35
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	38